

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для обласної олімпіади з української мови і літератури
Українська література
10 клас

I. Напишіть твір на одну з тем:

1. Поетична самобутність Гуцульщини (за повістю М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»).
2. Національні типи й характери в художній прозі І. Нечуя-Левицького.
3. Добре бути вченим, поетом, воїном, але найважливіше залишатися людиною.

12 балів

II. Дайте відповіді на запитання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Перша назва твору «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»... («Пропаша сила»)
2. Яким віршем відкривається збірка І. Франка «З вершин і низин»? («Гімн»)
3. Який образ-символ наявний у повісті М. Старицького «Оборона Буші»? (образ-символ Ісуса Христа)
4. Назвіть провідний напрям літератури 70-90 р 19 століття. (реалізм)
5. Назвіть підзаголовок збірки І. Франка, яка вийшла у 1896 році. («Лірична драма»)
6. Яким твором І. Нечуй-Левицький відгукнувся на розгортання народницького руху, в якому вже в 60-х роках брала участь освічена українська молодь? (роман «Хмари»)
7. Хто і коли створив українську професійну трупу? Назвіть акторів цієї трупи. (Кропивницький. 1882 р. М. Заньковецька, О. Вірина, брати Тобілевичі та їхня сестра М. Садовська-Барілотті)
8. Хто обраний царем дерев у притчі, яку розповів Мойсей? (терен)
9. Який твір Ю. Шерех назвав «другим «Заповітом» української літератури»? Хто автор твору? («Мойсей» І. Франко)
10. Вірш «Виклик», який завдяки щирості висловлених почуттів став народною піснею, написав... (М. Старицький)

10 балів

Українська мова

I. Запишіть речення, розставте розділові знаки. Зробіть повний синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, надпишіть над кожним словом частини мови, дайте характеристику всій конструкції, зробіть морфологічний розбір усіх підкреслених слів).

Дзюрчить струмок, у скісному промені сонця грають роєм бджоли; вечірні лісові звуки долітають до чуткого вуха.

[], []; []

Речення розповідне, неокличне, стверджувальне, складне, безсполучникове, складається з 3-х однорідних частин, пов'язаних за змістом, кома, крапка з комою.

1. *Дзюрчить струмок – двоскладне, непоширене, повне, неускладнене.*
2. *У скісному промені сонця грають роєм бджоли – двоскладне, поширене, повне, неускладнене.*
3. *Вечірні лісові звуки долітають до чуткого вуха – двоскладне, поширене, повне, неускладнене.*

Струмок – підмет, простий, виражений іменником – загальна назва, назва неістоти; іменник чоловічого роду II відміни, твердої групи, у називному відмінку однини.

Скісному – означення, узгоджене, виражене якісним прикметником, чоловічого роду, тверда група, у місцевому відмінку однини.

Роєм – обставина способу дії, виражена іменником – загальна назва, назва неістоти, чоловічого роду, II відміни, м'якої групи, в орудному відмінку однини.

Долітають – простий дієслівний присудок, виражений дієсловом, недоконаного виду, неперехідним, дійсного способу, теперішнього часу, 3 особи множини, I дієвідміна.

15 балів

II. Установіть відповідність між словами та фонетичними явищами.

1 уподібнення за дзвінкістю	А тижневий, корисний, щасливий.
2 уподібнення за глухістю	Б вогкий, легкий, нігті.
3 спрощення в групах приголосних	В боротьба, футбол, просьба.
4 чергування приголосних	Г гриб, дужка, казка.
5 чергування голосних	Д рука, ловлю, сиджу.
	Е сіль, кривавий, зберу.

1-В; 2-Б; 3-А; 4-Д; 5-Е.

5 балів

III. Установіть відповідність.

Вид простого речення

- 1 односкладне називне
- 2 непоширене
- 3 ускладнене
- 4 неповне
- 5 односкладне безособове

Приклад

- А** Свята наївність – фразеологізм.
Б А в небі – райдуга-веселиця.
В Ставки – це блакитні очі землі.
Г Козацька школа, вкрита очеретом.
Д Вже почалось, мабуть, майбутнє.
Е Надворі світає.

1-Г; 2-А; 3-Д; 4-Б; 5-Е.

5 балів

IV. З'ясуйте лексичне значення поданих слів-паронімів. Запишіть із ними словосполучення.

Декваліфікація – втрата особою кваліфікації, спеціальних знань, досвіду: повна декваліфікація.

Дискваліфікація – оголошення когось не гідним або не здатним обіймати певну посаду; позбавлення спортсмена або команди права брати участь у змаганнях за грубе порушення правил; дискваліфікація гравця.

Ліцензія – дозвіл на право торговельного обміну, використання чогось.

Ліценція – зниження тарифного мита.

Тактовний – який володіє почуттям міри, такту; тактовне зауваження.

Тактичний – який стосується тактики як сукупності прийомів або способів, використовуваних для досягнення мети або здійснення певної бойової операції; тактичний план, удар; тактичні заходи, принципи.

Уява – здатність уявити-змальовувати, створювати, відтворювати щось у думках, свідомості; багата уява.

Уявлення – знання, розуміння чогось; повне, помилкове уявлення.

8 балів

Усього – 55 балів

На виконання завдань відводиться чотири години